

Human Wrongs, Human

Het mechanisme achter wat ons mens maakt

Human Wrongs, Human Rights

Het pompen van cilinders, het subtiele samenspel van tandraden, de snelle rotatie van een krukas,... ze vormen het uitgangspunt voor Human Wrongs, Human Rights, waarin choreograaf Stanislav Dobak de grens verkent tussen het machinale en het menselijke.

Stanislav Dobak

Beweging, veel dans en beweging. Daar is het in de nieuwe voorstelling van **Stanislav Dobak** om te doen. "En dat is niet toevallig", zegt Stanislav. "De stukken waar ik de voorbije maanden aan gewerkt heb, waren eerder theateraal. Concept en sfeer stonden centraal. Wat OK is, maar steeds meer voelde ik de goesting om weer een voorstelling te maken die uitging van beweging. Mijn vertrekpunt werd 'de mechaniek', de manier waarop onderdelen van een machine met elkaar interageren. De motor van een auto bijvoorbeeld, daar heb ik veel onderzoekswerk rond gedaan. Ik vind het bijzonder fascinerend hoe al die stukjes zijn gebouwd en hoe ze perfect synchroon met elkaar samenwerken. Het heeft mij geïnspireerd tot een dansfrase van vijf minuten, die de basis vormt voor de voorstelling."

De repetitieve actie tussen onderdelen bood Stanislav niet alleen inspiratie voor bewegingen, maar ook voor het ruimere concept van de voorstelling. "Steeds meer mensen dreigen op te gaan in een soort mechanisch systeem", zegt hij, "een dagelijkse sleur, met vaste afspraken, gebruiken en verplichtingen waarin je vast raakt. Kijk maar hoe iedereen constant van de ene plek naar de andere holt, in de auto, op de tram, ... Het moet allemaal snel, zonder tijd om na te denken, terwijl we beter wat meer tijd zouden nemen om van het moment te genieten. Dat is wat ik met deze voorstelling eigenlijk wil vertellen. Er zit ook duidelijk een evolutie in het stuk: van een menselijk deel, dat erg intiem is en ons langs diverse emoties leidt, naar een compositie die veel strakker is, koeler en hoekiger, met grote bewegingen die herhaald worden."

Zelden tevreden met de eerste oplossing

Human Wrongs, Human Rights is één van de eerste projecten die Stanislav Dobak op zijn eentje leidt. "En dat is best wel angstaanjagend", lacht hij. "Ik heb de voorbije jaren, tijdens en na mijn studies bij P.A.R.T.S., regelmatig meegewerkt aan voorstellingen als assistent, onder meer bij Salva Sanchis. Daarnaast heb ik ook eigen stukken gemaakt, maar dat was telkens met een andere choreograaf erbij. Ik vond het erg leuk om zelf al het bewegingsmateriaal te kunnen maken voor Human Wrongs, Human Rights, om te werken rond timing en kwaliteit van de beweging. Het ontbrak mij ook absoluut niet aan inspiratie. Maar het viel soms zwaar om alle beslissingen alleen te moeten nemen.

Het is een vermoeiende voorstelling, zelfs om naar te kijken, omdat het maar blijft doorgaan, onophoudelijk, zoals een machine.

Ik heb ook ondervonden dat het bijzonder moeilijk brainstormen is, wanneer je als enige rond de tafel zit. (lacht) Neen, het moeilijkste vond ik de dramaturgie, inschatten hoe iets zal overkomen bij het publiek. Ik heb dat enigszins opgevangen door nu en dan een bevriende choreograaf, **Peter Savel**, uit te nodigen op de repetities, als 'external eye'. Ook **Pol Isaac**, die de muziek componeerde, is een paar keer komen kijken en heeft waardevolle feedback gegeven."

n Rights

De nieuwe voorstelling is dus een mooie leerschool geweest. “Noem het zelfs gerust een buitenkans”, zegt Stanislav. “Vier dansers betalen voor een productie is, voorlopig toch, geen optie voor mij. Passerelle biedt mij die mensen aan. Het zijn dansers zonder professionele opleiding, maar dat heeft geen noemenswaardige impact gehad op het eindresultaat. Soms had ik wel het gevoel dat ik iets te vaak mijn eigen keuzes moest opdringen. Dat er te weinig tijd was om de dansers zelf naar oplossingen en mogelijkheden te laten zoeken. Ik vind het bovendien niet zo erg om dingen te moeten veranderen. Ik ben zelden tevreden met de eerste oplossing.” “En of”, bevestigt Beverly Coorevits, die in de voorstelling meedanst. “Stanislav heeft een onuitputtelijke inspiratie en blijft maar veranderen. Tijdens de repetities hadden we de dansvloer opgedeeld in twee stukken, zodat we in twee groepen konden repeteren of werken. En terwijl wij dan oefenden in de zogenaamde zone B, liep Stanislav naar zone A om iets te veranderen. Wat er vaak op neerkwam dat hij een compleet nieuw stuk had, dat doorgaans nog moeilijker was dan het origineel.” (lacht)

Ik heb ondervonden dat het bijzonder moeilijk brainstormen is, wanneer je als enige rond de tafel zit.

work-in-progress van Human Wrongs, Human Rights in studio Passerelle

Onophoudelijk, als een machine

In tegenstelling tot eerdere voorstellingen bij Passerelle is er weinig geïmproviseerd om tot materiaal te komen voor Human Wrongs, Human Rights. “Tsjah”, reageert Stanislav, “Ik zat, zoals gezegd, met heel veel ideeën in mijn hoofd rond beweging en ik wou die heel graag uitwerken. Ook al was dat niet altijd simpel. Het materiaal dat ik voor ogen had was zeer ‘rijk’. Het is zelfs al vermoeiend om er gewoon naar te kijken, omdat het maar blijft doorgaan, onophoudelijk, zoals een machine. Maar ik ben tevreden met het eindresultaat.”

En dat zijn de dansers ook. “Improvvisatie kan leuk zijn”, zegt Beverly. “Maar uiteindelijk blijf je als danser vaak ter plekke trappelen. Je valt terug op dezelfde bewegingen en technieken die je eerder hebt gebruikt. Het was bijzonder fijn om weer eens met een choreograaf te werken die zelf heel veel input geeft. Het was op de tanden bijten, maar daar staat tegenover dat je onwaarschijnlijk veel bijleert en je een niveau hoger gaat dansen.”

Stanislav Dobak is geboren in 1987 in Slowakije. Hij studeerde onder meer aan het conservatorium J.L. Bellu in het Slovaakse Banská Bystrica en aan het gerenommeerde P.A.R.T.S. in Brussel, waar hij in 2010 afstudeerde. Stanislav was als danser te zien in de voorstelling *Hands* van Ultima Vez (Wim Vandekeybus) en in *Shock* door de Venezolaanse choreograaf David Zambrano, met wie hij nog steeds samenwerkt als assistent. Voor het ogenblik werkt hij aan *Thirst*, een nieuwe voorstelling met David Hernandez. Hij is ook betrokken bij *Now Here* van Salva Sanchis, als technicus en understudy.